

Всеукраїнський конкурс
«ЗНАЙДИ ГЕРОЯ ЧОРНОБИЛЯ ПОРУЧ»

Погребняк Денис Сергійович, 26.01.1998 року народження.

Лубенський лісотехнічний коледж, спеціальність – «Зелене будівництво і садово-паркове господарство»

**В мертвій зоні поля необроблені –
Не розпався ще стронцій в росі...
Не кричть про героїв Чорнобиля –
Перед ними ми винні усі...**

Л.Татаренко

Я, Денис Погребняк - син ліквідатора наслідків аварії на ЧАЕС у 1986 році Погребняка Сергія Олексійовича 25.07. 1961 року народження, хочу написати дану роботу про подвиг батька, хоча він і не вважає, що є ГЕРОЄМ, як і його побратими з Лубенської 25-ї Чапаєвської дивізії.

Це сьогодні ми знаємо, що 26 квітня 1986 року відбулася аварія на Чорнобильській атомній станції. А в той день про це знали лише високопосадовці УРСР, СРСР, працівники Чорнобильської атомної станції, їх родини, та мешканці населених пунктів навколо ЧАЕС, які там проживали і яких терміново евакуювали із небезпечної зони у лічені години і дні. Все населення бувшого Радянського Союзу навіть не підозрювало, яке горе сталося на теренах України, в самому її серці. Засобом масової інформації було заборонено повідомляти жахливу новину, тому що наближалися травневі свята – і по всій країні, особливо у Києві було проведено багатолюдну першотравневу демонстрацію. Лубни не стали винятком. Тут також був Першотравень, буяла весна... Не підозрювали мешканці Посульського краю, що рівно через місяць місто Лубни та Лубенський район спустошиться на 3000 людей - молодого чоловічого населення.

Так, на ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС було піднято і розгорнуто в повному складі єдину в бувшому Радянському Союзі Лубенську Червонопрапорну орденів М.Суворова та Б. Хмельницького Синельниково-Будапешську 25-ту мотострілецьку дивізію ім. В.І. Чапаєва у складі більше 12000 осіб, як уже говорилося вище, з них 3000 - лубенці. Це найбільша кількість людей з одного населеного пункту, які не вагаючись виступили на захист Вітчизни. Вони робили свою справу старанно і чесно, не за страх , а на совість. Багато з них мають вдячність від командування за виконання завдання Радянського Уряду у надзвичайно складних обставинах. А також «Похвальні листи» керівникам підприємств, з яких забирали працівників на ліквідацію аварії на ЧАЕС через військкомат.

У ніч з 31 травня на 1 червня 1986 року моєму батькові було вручено повістку з військкомату, де вказано про прибуття в термін 2-х годин на збірний пункт в школу №2 м. Лубен. При собі мати одяг, харчі на три дні, ложку, кружку, військовий квиток. Потім прибулих розсадили у автобуси і повезли в с. Карпилівка Лубенського району, в пункт розгортання військової частини №61610 - 136 мотострілецького полку Лубенської 25-ї Чапаєвської дивізії - командир полку полковник Козіонов М. Г. Три доби звозили на даний пункт воїнів запасу з Лубенського, Гадяцького, Кременчуцького районів, міст Полтава, Кременчук, Лубни, Гадяч. Переодягли у форму ОКЗК, просякнуту спеціальним розчином (сода, крейда, квасці),що ніби-то повинна була захистити від дії іонізуючого випромінювання.

Потрапив мій батько до 1 мотострілецької роти, 1 мотострілецького батальйону. Четвертого червня на відкритих кузовах автомобілів колонами виїхали з пункту збору і п'ятого червня 1986 року прибули в зону підвищеної радіації: с. Окопи Наровлянського району Гомельської області БРСР. По приїзді на місце призначення встановлювали наметове містечко для особового складу, штаб, польові кухні, намети для прийому їжі, агітаційні намети, автомобільний парк. Після облаштування побутових умов, приступили до виконання особливо важливого Урядового завдання по огороженню 30-ти кілометрової зони відчуження Чорнобильської АЕС, яку виконали приблизно за 23-25 днів. Командування видало респіратори, індивідуальні дозиметри, засоби праці (лопати, пилики, сокири, обценьки, молотки). Спочатку потрібно було побудувати контрольно-слідову смугу, яка проходила через поля, ліси, болота (на яких облаштовували гаті). Вікові дуби, які стояли на шляху будівництва огорожі - спилували, величезні пеньки витягували великими артилерійськими тягачами (БАТами). Потім закопували через визначену відстань, оброблені креозотом стовпчики на які натягували колючий дріт у декілька десятків рядів, закріплюючи його пластмасовими ізоляторами. На «колючці» облаштовували сигналізацію, караульні приміщення, під'їзні шляхи. В той час стояла неймовірна спека, але роздягатися було заборонено, через високий рівень радіації. Багато хто не виконував заборони, роздягався, бо піт заливав очі, а тіло чесалося і свербіло, дуже хотілося пити, а води не вистачало. І « ворог» був невидимий, що пронизував все тіло наскрізь, від креозоту злазила шкіра на руках. Перші тижні не було облаштовано лазні, тому повноцінно помитися воїни не мали можливості. Робота була неймовірно важка. Працювали по 12-16 годин, так як командування довело дуже стислий термін побудови даної огорожі, який «партизани» виконали з честю, і працювали як кажуть від зорі і до зорі. Потім була проведена робота по огороженню колючим дротом міста Прип'ять, після того як всі його жителі були евакуйовані в безпечні місця.

Батько мій завів малесеньку записну книжечку, (до речі, вона збереглася і до сьогодні – фото надам разом з даним матеріалом) в якій записував адреси побратимів з інших населених пунктів Полтавської області, яких волею долі звело жити в одному наметі. Записував дози опромінення особового складу батальйону, номери дозиметрів, з якими довелося працювати, свій аналіз крові від 26.06.1986 року, назви населених пунктів, які дезактивували. Перегортаючи сторінки цього блокнотика тато повертається у спогади 30-річної давнини.

В липні 1986 року полк отримав наказ про дезактивацію населених пунктів: с. Угли, с. Ленпосьолок, с. Михайлівка, с. Лісоповал, с. Грушівка, м. Наровля, смт. Кірово, м. Поліське. Знімали лопатами радіоактивний ґрунт і грузили в контейнери, вирубували кущі.

Мій батько крім вищевказаної роботи ще виконував обов'язки дозиметриста батальйону, йому видали дозиметр ДП-5А заводський №111642554 з яким він працював до 25.08.86 року. А потім отримав новий прилад виробництва Болгарії ДП-5В, заводський №156118378. Перед виконанням робіт підрозділами батальйону обстежував радіаційну обстановку на місці проведення робіт. Вів журнал обліку доз радіаційного опромінення особового складу 1 мотострілецького батальйону. Йому також видали індивідуальний накопичувач ІДП №Є16103627, але дані з нього до сьогодні не відомі. У перші дні роботи в Чорнобильській зоні при використанні нового респіратора, його не вистачало до кінця робочого дня, так як від радіоактивного йоду із зеленого він перетворювався на жовто-коричневий. У багатьох військових почалися проблеми зі здоров'ям: боліла голова, першило в горлі, погіршився зір, у когось почало випадати

волосся (у батька теж). В подальшому все це призвело до погіршення стану здоров'я та стійкою втратою працездатності. Багато з воїнів з роками тяжко захворіли та померли.

Уже в 20-х числах серпня 1986 року полк отримав наказ на дезактивацію приміщень ЧАЕС. Працювали по 4 години в день, цілодобово, змінюючи один підрозділ іншим, отримуючи за цей час в середньому по 1,5-2 рентгени. Весь особовий склад полку пройшов неодноразово через такі робочі зміни. Мили підлогу турбінної зали другого та третього енергоблоку, дезактивували приміщення станції, компресорного та інших цехів, виконували роботи по підготовці території станції до бетонування, для зменшення радіаційного фону.

А взагалі наші воїни Чапаєвської дивізії дійсно були героями. Вони звели 220 км. огорожі навколо 30-ти км. зони відчуження, обладнали 200 км. автодоріг, огородили м. Прип'ять і ЧАЕС, а це ще понад 30 км колючого дроту. Провели дезактивацію десятків населених пунктів України, Білорусії і більше мільйона квадратних метрів приміщень атомної станції. Зуміли зняти і вивезти понад 12 тисяч кубометрів радіаційного ґрунту, збудували на річках 4 дамби.

І ось 1 вересня 1986 року полк вправшись із поставленим завданням, виїхав з с. Окопи і прибув 2 вересня на полігон с. Лушники Лубенського району.

Прибули ГЕРОЇ додому... Але героями вони себе не вважали тоді, не вважають і тепер. Вони вважали, що виконали чесно свій синівський обов'язок перед Батьківщиною, заклавши собою древній Київ, рідні Лубни, матір Україну, а також Європу і світ від ядерного монстра.

Держава в 1991 році прийнявши Чорнобильський Закон взяла на себе зобов'язання по відношенню до ліквідаторів по компенсації за втрату здоров'я, та гарантії їх соціального захисту.

Мій батько після ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС багато років хворіє. Інвалідність в нього встановлена з 1992 року. **На сьогодні має статус учасника ліквідації аварії на ЧАЕС I категорії, інвалід ЧАЕС 2 групи, інвалід війни 2 групи, ветеран військової служби.** Переніс два інфаркти, інсульт. Йому лише 55, а так хочеться, щоб він був здоровий, щоб міг в майбутньому потішити моїх дітей, а своїх внучат. **У 30-ту річницю аварії на ЧАЕС бажаю тобі тату і твоїм побратимам міцного здоров'я, гідного вшанування Державою Україна та вдячним Українським Народом Подвигу Ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС у 1986 році.**

ПЕРЕД ВАМИ, ГЕРОЇ - СХИЛЯЮ ГОЛОВУ.